

ספרות עברית וכללית

לעולים חדשים

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון: רומאן ונובלה
פרק שני: סיפור קצר
פרק שלישי: דרמה
פרק רביעי: שירה (שירת ימי הביניים, שירת ביאליק,
שירת אורי צבי גרינברג)
- הפרק הראשון (רומאן ונובלה — 32 נקודות) הוא חובה.
משלושת הפרקים השני, השלישי והרביעי יש לבחור בשני פרקים, ולענות על השאלות לפי ההוראות בכל פרק (לכל פרק — 34 נקודות).
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: (1) מילון לפי בחירת הנבחן.
(2) רשימת יצירות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) רשום בראש כל תשובה את מספר הפרק ואת מספר השאלה שבחרת להשיב עליה.
(2) אין להדגים באמצעות אותה יצירה בתשובות שונות.
(3) לנבחנים אינטרניים: חובה לצרף למחברת הבחינה את רשימת היצירות שנלמדו.
לנבחנים אקסטרניים ונבחני משנה: תימסר רשימת יצירות.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטייטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טייטה" בראש כל עמוד טייטה. רישום טייטות כלשהן על דפים שמחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – רומאן ונובלה

שים לב: פרק זה הוא חובה.
ענה על אחת מן השאלות 1-3 (32 נקודות).

1. תאר שניים מן האירועים המרכזיים ברומאן או בנובלה שלמדת, והסבר כיצד נושא מרכזי ביצירה בא לידי ביטוי באירועים אלה. הדגם את דבריך.

2. הסבר כיצד המשפחה או היעדר משפחה משפיעים על ההתנהגות ועל הגורל של דמות מרכזית ברומאן או בנובלה שלמדת. הדגם את דבריך.

3. אל תיגע בזמיר / נל הרפר לי
הסבר והדגם מה הם הערכים הבאים לידי ביטוי ברומאן באמצעות נקודת המבט של סקאוט. בסס את דבריך על שניים מן האירועים המתרחשים בו.

פרק שני – סיפור קצר

אם בחרת בפרק זה ענה על שתיים מן השאלות 4-7 (לכל שאלה – 17 נקודות).

שים לב: אין להדגים באמצעות אותה היצירה בתשובות שונות.

שים לב: על שאלות 4-5 אין לענות על פי הסיפור "הסיף" מאת שמואל יוסף עגנון ועל פי הסיפור "רעידת אדמה בצ'ילה" מאת היינריך פון קלייסט.

4. תאר את הסיום של סיפור קצר שלמדת.
האם הסיום שתיארת הוא אופטימי או פסימי או שילוב בין שניהם?
הסבר והדגם את דבריך.
5. תאר את הקשר בין הדמות המרכזית בסיפור קצר שלמדת ובין דמות נוספת בסיפור, והסבר שתיים מדרכי העיצוב (למשל מוטיבים, סמלים, אנלוגיות) המסייעות לאפיין קשר זה.

הסיף / שמואל יוסף עגנון

6. לקראת סיום הסיפור המספר קובר את הסיף בגן.
מדוע הוא קובר את הסיף? תאר את תוצאות המעשה, והסבר את התרומה של הקבורה להבנת משמעות הסיפור.

רעידת אדמה בצ'ילה / היינריך פון קלייסט

7. הסבר והדגם כיצד באים לידי ביטוי בסיפור זה גילויים של רוע ואכזריות מצד אחד וגילויים של הקרבה ואצילות נפש מצד אחר.
מהי התרומה של גילויים אלה לבניית משמעות הנובלה? נמק והדגם את דבריך.

פרק שלישי – דרמה

אם בחרת בפרק זה, ענה על אחת מן השאלות 8-11 (34 נקודות).

טרגדיות של סופוקלס: "אנטיגונה", "אדיפוס המלך"; טרגדיות של שקספיר: "המלט", "המלך ליר", "מקבת", "אותלו", "רומיאו ויוליה"

8. מתח וחשש מפני הצפוי להתרחש בונים את חוויית הצפייה או הקריאה בטרגדיות רבות. הסבר והדגם קביעה זו על פי הטרגדיה שלמדת, ותאר כיצד המתח נעלם בסיום הטרגדיה.
9. מאבק פנימי או חיצוני של הגיבור הטרגי מניע את העלילה בטרגדיות רבות. תאר את המאבק (או המאבקים) של דמות טרגית במחזה שלמדת, הסבר את הסיבות למאבק שלה, והצג את תוצאותיו.

מחזה מודרני (מן המאה ה-19 או מן המאה ה-20)

10. רגשות חזקים כמו אהבה, שנאה, קנאה ונקמה עומדים במרכז העלילה של מחזות רבים. מהו הרגש (או הרגשות) שבמרכז המחזה המודרני שלמדת? הסבר והדגם את דבריך על פי שתי סצנות מן המחזה.
11. במחזות מודרניים רבים האדם מרגיש בדידות למרות השתייכותו למערכת משפחתית או חברתית. א. הסבר את הסיבות לתחושת הבדידות של דמות מרכזית במחזה שלמדת, ותאר כיצד היא מתמודדת עם הבדידות. (20 נקודות)
- ב. מה אפשר ללמוד מתחושת הבדידות של הדמות על הערכים המאפיינים את החברה הסובבת אותה? הסבר והדגם את דבריך. (14 נקודות)

פרק רביעי — שירה

שירת ימי הביניים, שירת ביאליק, שירת אורי צבי גרינברג

אם בחרת בפרק זה, ענה על שתיים מן השאלות 12-21 (לכל שאלה — 17 נקודות).

שירת ימי הביניים

12. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

ראה שמש / שלמה אברגבירול

רֵאָה שֶׁמֶשׁ לֵעֵת עָרַב אֲדָמָה / כְּאֵלּוֹ לְבִשָּׁה תּוֹלַע לְמִכְסָּה,
תִּפְשֵׁט פְּאֵתִי צְפוֹן וְיָמִין / וְרוּחַ יָם בְּאַרְגָּמָן תִּכְסֶּה,
וְאַרְץ – עֲזוּבָה אוֹתָהּ עֲרָמָה / בְּצֵל הַלַּיְלָה תִּלְיִן וְתַחֲסֶה,
וְהַשֶּׁחַק אֲזִי קָדַר, כְּאֵלּוֹ / בְּשֶׁק עַל מוֹת יְקוּתֵיֶאל מְכֶסֶה.

על פי השיר, הסבר והדגם את הקשר בין הטבע ובין חיי האדם.

13. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

לְאֵטָף דְּבָרֵי שִׁירָךְ / שלמה אברגבירול

לְאֵטָף דְּבָרֵי שִׁירָךְ, דְּבוּרָה, / אֲשֶׁר קָרַית "שְׁמַע" מִפִּיךָ יְקָרָא,
מִיַּחֲדָת וּמֵאַרְכַּת בְּ"אַחַד" / וּמִתּוֹת בּוֹכֵר רָם וְנוֹרָא,
אֲשֶׁר נָתַן דְּבִשׁ תַּחַת לְשׁוֹנְךָ / וְשֵׁם לְךָ לְהַדִּיף אוֹיְבֶיךָ מְרָרָה.
הֲלֹא אִם אַתָּה בְּעֵינֶיךָ קִטְנָה – / כְּבוּדָה אַתָּה וְלָךְ מִשְׁפָּט בְּכוּרָה.
חֲמוּדוֹת טְהוּרוֹת אוֹתָךְ, וְאֵינְךָ / כְּשֶׁרָץ עוֹף אֲבָל צְפוּר טְהוּרָה.

אילו כוחות המשורר מייחס לדבורה?

הסבר והדגם שני אמצעים אמנותיים התורמים לעיצוב כוחות אלה.

14. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

כְּתוּבוֹת פְּסִים / משה אבן-עזרא

כְּתוּבוֹת פְּסִים / לְבַשׁ הַגֵּן / וּכְסוֹת רִקְמָה / מִיַּד דְּשָׂאוּ,
 וּמַעֲלֵל תְּשׁוּבָן / עֲטָה כָּל עֵץ / וּלְכֹל עֵין / הִרְאָה פְּלֹאוֹ.
 כָּל צִיץ חֲדָשׁ / לְזִמְן חֲדָשׁ / יֵצֵא שׁוֹחֵק / לְקִרְאֵת בּוֹאוֹ –
 אֵךְ לְפָנֵיהֶם / שׁוֹשֵׁן עֶבֶר, / מִלֶּךְ, כִּי עַל / הוֹרֵם כְּסָאוֹ.
 יֵצֵא מִבֵּין / מְשֻׁמֵּר עָלָיו / וַיִּשְׁנֶה אֶת / בְּגָדֵי כְּלָאוֹ.
 מִי לֹא יִשְׁתֶּה / יֵינוֹ עָלָיו – / הָאִישׁ הַהוּא / יִשָּׂא חֲטָאוֹ!

בשיר זה המשורר מציג באופן מקורי נושא מוכר.

הסבר קביעה זו, ובסס את תשובתך על שתיים מן התמונות בשיר.

שירת ביאליק

15. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

הכניסיני תחת כנפך/ חיים נחמן ביאליק

הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קן-תפלותי הנדחות.

ובצעת רחמים, בין-השמשות,
שחי ואגל לך סוד יסורי:
אומרים, יש בעולם נעורים –
היכן נעורי?

ועוד רז אחד לך אתנדה:
נפשי נשרפה בלהבה;
אומרים, אהבה יש בעולם –
מה-זאת אהבה?

הפוככים רמו אותי,
הזה חלום – אך גם הוא עבר;
עתה אין לי כלום בעולם –
אין לי דבר.

הכניסיני תחת כנפך,
והיי לי אם ואחות,
ויהי חיקך מקלט ראשי,
קן-תפלותי הנדחות.

בשיר זה המשורר מביע אכזבה וייאוש, אך גם משאלה שיש בה נחמה.

הסבר והדגם קביעה זו.

16. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחרינו.

צפרת / חיים נחמן ביאליק

בית 1 כָּל-הָעוֹלָם טוֹבֵעַ בְּאוֹר וּבְשִׁיר,
 אוֹצְרוֹת חַיִּים לֹא-שְׁעָרַתִּים מִסָּבִיב מִתְרַחֲשִׁים,
 וּבִמְשַׁעַל הַנִּמְתָּח בֵּין יַעַר וְנִיר
 שְׁנִינוּ הוֹלְכִים וּמְחַשִּׁים.

בית 4 וְהִנֵּה נִקְלָעָה צְפָרְתַּךְ כְּפָרַח בְּקִצָּה
 שְׁעַר מְחֻלְפֶתֶךָ הַמְפֹּזָה עַל-הַמְחֻגְרָת,
 וְכִמוֹ רְמוּזָה לִי: בְּחוּר, קוֹם שְׁקֵה-לָהּ, וְדָמָה
 אֵלַי הַצְּפָרְתַּ! אִוְלָם אַתְּ – הַהֲרַגְשֵׁת בְּצְפָרְתַּ נְבִי?
 הַהֲרַגְשֵׁת, כִּי גַם-נִפְשֵׁי נְתוּנָה בְּשִׁבִי,
 וּמְפָרְפֶרֶת וּתְלוּאָה, וּמְצַפָּה לִישׁוּעָה
 בְּמִחְלַפְתֶּךָ הַקְּלוּעָה?

אָנוּ הוֹלְכִים וְהוֹלְכִים, לְשִׁבִילֵנוּ אֵין קֵץ,
 אֶפְפוּנוּ שְׂבָלִים, כְּתָרוֹנוּ צְפָרוֹת,
 וּבְתַנִּיתוֹת שְׁלֹזָהּב יִפְגַּעֲנוּ כָל-עֵץ
 וּבְצִאָלַי צְמָרוֹת.

בית 2 הַדְּמוּת כְּרוּב אִם עַב קָלָה בְּרוּם עוֹלָם רְפָרְפָה?
 אִךְ גַּם-הִיא חַיֵּשׁ הַפְּלִיגָה לְמַדִּינַת הַיָּם –
 וְאַתְּ-הִרְהוּרִי הַטְּהוּר כְּמוֹהָ נָרִם
 נִשְׁאָה עֲמָה לְנִצָּח עַל-כְּתֻפָּה.
 וְשׁוּב זֹהָר רְקִיעַ, וְשׁוּב תְּכֵלֶת בְּלִי-סוּף,
 אַתְּ הוֹלְכַת בְּרֵאשׁ וְאֲנִי כְרוּף אַחֲרֶיךָ,
 וּבְקָמוֹתַי הַמְּלֵאוֹת הַשְּׁתַרְע הַנוֹף,
 וְהַכֹּל בְּהִיר בּוֹ כְּמוֹ בְּעִינֶיךָ.

בית 5 וּבְעִינֶיךָ שׁוּב אֲצִיץ וְאֶבְקֵשׁ שָׁם תְּשׁוּבָה –
 וּכְבִּתְחִלָּה הֵן צְנוּעוֹת, שְׁתִּי יוֹנֵי הַחֹן;
 מֵה-לִּי צְנִיעוֹת עֵינֶיךָ – וּמְחֻלְפֶתֶךָ מְשׁוּבָה,
 הִיא אוֹמְרַת לִי: הֵן!
 מְהֵרִי, מְהֵרִי, אַחֲוֹתִי, נְבוֹאָה הַיַּעֲרָה,
 תַּחַת חֶפֶת אֲשֶׁרִיו לָךְ כָּל-נִפְשֵׁי אֶפִיקָה,
 וְאַתְּ-כָּל-אַהֲבָתִי הַתְּלוּיָה בְּשַׁעֲרָה
 נְמִית שְׁנִינוּ בְּנִשְׁיָקָה.

בית 3 רַגַע אֶחָד לִי נְדָמָה: בִּיעַר הַלְּזוֹ,
 הַמְּאֵפִיל וּמְשִׁיב צְנָתוֹ עָלֵינוּ,
 גָּנוּ מִטְמוֹן מִסְתָּרִים, הַמְּשַׁמֵּר מְאֹד
 וּמְעוֹלָם לְשִׁבִינוּ –
 פֶּתְאִם רְחַפָּה הַקָּמָה – וּמִפָּה אֲלִי-פָה
 עֶבֶר רֶטֶט קַרְנִים עַל-פְּנֵי הָאוֹקְיָנוֹס.

השאלות בבית הרביעי והציפייה לתשובה בבית החמישי מעידות על היחסים בין הדובר לבין הנמענת.

הסבר והדגם קביעה זו.

17. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

עם דמדומי החמה / חיים נחמן ביאליק

<p>הם האיים הרחוקים, העולמות הנבזים זו בחלומות ראינום; שעשונו לגרים תחת כל השמים, ותינו – לגיהנם.</p>	<p>עם דמדומי החמה אל החלון נאגשי ועלי התרפקי, לפתי היטב צנארי, שימי ראשך על-ראשי – וכה עמי תדבקי.</p>
--	--

<p>המה איי-הזהב זו צמאנו אליהם כאל ארץ מולדת; שכל-כוכבי הליל רמזו לנו עליהם באור קרן רועדת.</p>	<p>ומחשקים ודבקים, אל-הזהר הנורא דומם נשא עינינו; ושלחנו לחפשי על-פניי ימי האורה כל-הרהורי לבנו.</p>
--	---

<p>ועליהם נשאנו בלי-רע ועמית כשני פרחים בציה; כשני אבדים המבקשים אבדה עולמית על-פני ארץ נכריה.</p>	<p>והתנשאו למרום ביצף שוקק פיונים, ובמרחק פליגו, יאבדו; ועל-פניי רכסי ארגמן, אי-זהר אדמונים, ביצף דומם ירדו.</p>
---	---

בשיר זה מתואר מסע מביטיח ומלא תקווה המסתיים באכזבה.

הסבר והדגם קביעה זו.

שירת אורי צבי גרינברג

18. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריך.

שיר נס השיר / אורי צבי גרינברג

כל שיר אִמְתִּי – הוא נֶס:

הוא פְּתִיחַת הַשְּׁעָר וְהַפְּשֻׁלַת הַוַּיְלֹוֹן:

מְשִׁיב רִיחוֹת הַנִּיחוּחַ מִן הַשְּׂדֵה הָאָבוֹד:

מֵאֲבֵי הַנַּחַל וּמִנְפֶשׁ הַבְּאֵר וְהַקִּילֹוֹן:

לְשֵׁם עֲפוֹת צְפָרִים בְּעֵינִים סְגוּרוֹת:

כָּנָף לְמַטָּה וְכָנָף לְרוֹם – –

הַיְלָדוֹת הַיָּא מְעַבְר מִזָּה שֶׁל הַתְּהוֹם:

הַשְּׁמֶשׁ עוֹלָה שָׁם כְּלָב הַלְּבָבוֹת הַקּוֹרְנִים

בְּשִׂאֲגַת כְּסוּפֶם לְמַעְלָה מִן חֲלוֹם.

אֲנִי מְמַשֵּׁשׁ אֶת הָעֲנַפִּים וְגִזְעֵי הָעֲצִים הַחֲמִים

אֶת הַרְגְלִים הַדְּקוֹת שֶׁל אֵילוֹת הַשְּׂדֵה

וְאֶת גּוֹפֹן,

וְאֲחֵרֵי צְפוֹר מְדַדְה־שָׁם גַּם אֲנִי מְדַדְהּ.

הָאֵם אֵינָנָה, לֹא אֲדַע מְקוֹם עֲפָרָה

אֲדָ טְבוּעָה הַיָּא בְּמַהוּתִי בְּכֶסֶף שִׁיבְתָהּ וְתַמַּת הַנְּעָרָה.

וְשִׁיר הָעָרֶשׁ עַל גְּדֵי הַזֶּהָב

שֶׁנֶּסַע לְסַחֵר מְגִדִים

צְמוּקִים וְשִׁקְדִים וְוַרְדִים

הוֹמָה בְּלָב כְּכַנְרֵת־נְגוּנָיו שֶׁל הָאֵב.

אֲנִי אוֹהֵב הַמְּאֲכָלִים וְהַבְּשָׂמִים שֶׁהוּא אֹהֵב

וְכוֹאֵב כְּאֵב גְלוֹת הַשְּׂכִינָה אֲשֶׁר הוּא כְּאֵב.

כיצד באות לידי ביטוי בשיר כולו "פְּתִיחַת הַשְּׁעָר וְהַפְּשֻׁלַת הַוַּיְלֹוֹן" (בית ראשון)? הסבר והדגם

את דבריך.

19. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

שיר אמי והנחל / אורי צבי גרינברג

ואולי אֵל הנחל הוא מימי הנערות
השׁוֹטֵף פִּי סְדָנוּ שֶׁל הַעֵץ הַכְרוֹת
המִלְחָדֵךְ אֶת גְּדֵרוֹת הַזְּרָדִים החומים
שֶׁל גְּנֵי הַפְּרוֹת שָׁם, תְּבוֹא הַנְּעֶרָה
אֲדַמַּת הַשְּׁעָר, הִיא אֲמִי.. דְּמִדּוּמִים.
וּתְפִשֵׁט בְּגָדֶיהָ וּבְכַתְנֹת מְשִׁיָּה
תֵּרַד שָׁם בַּנְּחַל, אֲרָאנָה שׁוֹחָה:
אֱלֹהִית הִיא בְּמִים נְאוּהָ בְּכַחַה!
דּוּמְיָה וְנִיחּוּחַ פְּרוֹת מְסַבֵּב.
וְאֲנִי עוֹד אֵינְנִי בִיקוּם וְאָבִי
עוֹדוֹ עֲלֵם בְּנוֹף בֵּית אִמּוֹ וְאָבִיו.

והנה היא עולה מן הנחל.. אמי:
הַנְּעֶרָה הַבְּרָה אֲדַמַּת הַשְּׁעָר
בְּלִבְנֵת הַבְּתוּלִים בְּכַתְנֹת מְשִׁיָּה
וְאִין הִיא רוֹאָה אֶת בְּנֵה הַמְּבַגֵּר
הַעוֹמֵד וְרוֹאָה אֶת אִמּוֹ בְּעוֹלָם
וְנְעֶרָה הִיא בְּטָרְס־עֵת־אִם, בְּאֲשִׁיָּה
נוֹגֶה רֹאשָׁה בְּעֶרְבַּ יוֹם אֵל גְּדֵרוֹת
הַזְּרָדִים הַחּוּמִים
שֶׁל גְּנֵי הַפְּרוֹת,
שְׂנוּסְפָה עַל מַתְקָם מַתִּיקוֹת דְּמִדּוּמִים..

הה הכסיף זה הראש והשלג זה הראש
עדי שנכפש בדמו בעפר
שנשפך בידי גוי גרמני באכזר.
והבן לא שלם ואת הבור לא חפר.

הצבעים הם מוטיב מרכזי בשיר זה.

תאר את הופעתו של מוטיב זה לאורך השיר, והסבר את תרומת המוטיב לבניית משמעות השיר.

20. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

תַּפְלָה אַחְרוֹנָה / אורי צבי גרינברג

הִרְפִּינֵנוּ, אִם רְצוֹנְךָ בְּכֶךָ, כְּאֲשֶׁר תִּכְּחַף אֵילָנוֹת
בְּכַבֵּד הַבְּרָכָה הַמְתוּקָה מִתְמוּז עַד תִּשְׁרֵי,
כִּי גַם אָנוּ עֲצִיף עִם יְבוּל הַיְגוֹנִים הַכְּבֵד;
אֲדָ אֵל נָא תַעֲקֶרְנוּ מִשְׁרֵשׁ זֶה הָאֲדָמָה,
כִּי בְחַרְנוּ לְהִיּוֹת בָּהּ כְּמוֹ שְׁשֵׁתֶלֶת אוֹתָנוּ
בְּעִגּוּל הַיָּמִים וְהַלֵּילוֹת.

אִם גָּזַר הוּא מִפִּיד: בַּל יִגַע מִצְחָנוּ בְּגִבְהוֹת
וְלֹא נַעֲפִיל עַל שְׁלֵבִים בְּסֵלֶם הַזֶּהָב בְּחִזּוֹן –
תִּנְגְּנוּ וְנִכְרָה בְּרִית עִם אֲדָמַתְךָ הַחַיָּה
בְּעִמְקֵי הָאָדָם הַיָּפָה,
וּבְלוּחַ חַיֵּינוּ מְחָה שְׁלוֹשׁ אוֹתִיּוֹת: מוֹת.

מה הדובר בשיר זה מבקש מן האל? הסבר והדגם את דבריך.

21. קרא את השיר שלפניך, וענה על השאלה שאחריו.

אליהו הנביא / אורי צבי גרינברג

1 בית ..שְׁשָׁה מְלִיוֹנִים כּוֹסוֹת אֱלִיהוּ בְּדָם תַּחַת יַיִן. שְׁשָׁה מְלִיוֹנִים בְּבִיחַרְיִין, כִּי הֵנָּם בְּמַתִּים.	7 בית הֵם הָיוּ סִבְלָנִים וְרָצוּ לְחִכּוֹת לוֹ, אֲבָל הַגּוֹזִים לֹא נָתְנוּ לְחִכּוֹת.
2 בית לֹא יָבוֹא אֱלִיהוּ לְפַקֵּד נְוִיהֶם, שֶׁם יוֹשְׁבֵים הַמְרַצְחִים; וְיָדוּ לֹא תִגַּע בְּכַפּוֹת הַמִּנְעוּל.	8 בית הוא נִשְׁאָר על קִבְרָם: הַיהוּדִי הַיַּחֲדִיד לְבַלְתִּי מִרְמָה.. כְּאִמְרַת הַגּוֹזִים, כִּי אֵינְנוּ גּוֹף חַי מִבְּשָׂר וּמִדָּם.
3 בית לֹא יָבוֹא אֱלִיהוּ לְטַעַם מְכּוֹסוֹת בְּהֵן דָּם תַּחַת יַיִ"ש לְסִעּוּדַת הַגּוֹזִים.	9 בית שֶׁם יֵשֵׁב לוֹ בְּדָד, שֶׁם יֵשֵׁב לוֹ יָדָם יוֹמָם וְלַיִל בְּאֲבָלוֹ סְחוֹר סְחוֹר, חֲרָף וְקִיץ, גֶּשֶׁם וּכְפוֹר.
4 בית יֶרַח שֶׁל פֶּסַח וּשְׂדֵה כּוֹכְבִים.. דּוּמְיָה, דּוּמְיָהוּ — —	10 בית לֹא יִקְצֹף עָלָיו גּוֹי, לֹא יִנְבַּח עָלָיו כָּלֵב, כִּי אֵינְנוּ גּוֹף חַי מִבְּשָׂר וּמִדָּם.
5 בית אֲפֵלוּ בְּחִלּוֹם לֹא אֶקְלַע אֱלִיהוּ! צְרִיד לְעֵבֶר יִם אֲפֵלוּ בְּחִלּוֹם — —	11 בית הוא רוֹחֲנוּ בִלְבָד, הוא הַדּוֹי לְלֹא דְמוּת, תַּחֲתֵיו גּוֹלְלִים: מְרַחֲקִים-מְרַחֲקִים וְזַעֲמִים חֲנוּקִים:
6 בית הוא נִשְׁאָר על קִבְרוֹת־יְהוּדִי־בְכָאֲבָם: הֵם אֶהְבוּהוּ וְהוא אֶהָבָם.	12 בית כִּי לֹלֵא תִנְחוּמִים כִּי לֹלֵא שְׁלוּמִים — —

הסבר והדגם כיצד אָבָל ואובדן באים לידי ביטוי בשיר זה.

בהצלחה!